కథా కౌముది

సహజీవనం నవులూరి వెంకటేశ్వరరావు

పిడపర్తి వెంకటరమణశర్మగారి జ్ఞాపకార్థం
కౌముది నిర్వహించిన కథల పోటీ (2021)లో
విశిష్ట బహుమతి పొందిన కథ

భార్య చేత లెంపకాయలు తిని, ఆమె శారీరకంగా బలహీనురాలు అని కూడా చూడకుండా కడుపులో తన్నేడు వెంగళ్రాజు. పుస్తెల తాడు తెంపుకోలేదుగాని, బొందెలో ప్రాణం ఉండగా ఆ గుమ్మం తొక్కనని ప్రకటించి, తన రుమాళ్ళతో సహా సర్దుకుని పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయింది రేఖ. మంచం మీద మేను వాల్చాడు.

ఈ 'నాగరిక' మానవ సమాజంలో – వందలాది అత్యాచారాలకూ, దొంగతనాలకూ, హత్యలకూ, మితి మీరిన ప్రవర్తనకూ, అన్యాయాలకూ, ద్వంద వైఖరికి సాక్షీభూతంగా ఉంటూ,వాటిలో పాల్గొంటూ – భార్యను కొట్టడం క్షమించరానిచర్యగా భావించాలా అని ఎవరూ అడగక పోయినా, తనను అడిగినట్లు భావించుకుని సమాధానం చెప్పేసుకున్నాడు. అయినా ఎక్కడో ముల్లులా మనసులో తన తప్పు గుచ్చిగుచ్చి బాధిస్తోంది. లోతుకు వెళ్లకుండా గమనించినపుడు అనాగరికత రెండు విధాలుగా వ్యాప్తిలో ఉన్నట్టనిపిస్తుంది. ఒకటి కోపోద్రేకంలో జరిగేది, రెండు అలవాటుగా అది మారడం వలన అమలులో ఉన్నదీ. అంతేనా లేక అది మారని మానవ సహజ ప్రవృత్తా?

ఖాళీ ఇంట్లో ఏమి తోచక కారడవికి వెళ్ళాడు. ఎచ్చోట ఉన్నా ఆకలిదప్పుల పీడన ఏ జీవికీ తప్పదు. ఖనిజోదకం, పిజ్జా, కోక్, తీసుకెళ్లాడు. మనిషి కేవలం రొట్టెతో జీవించలేడు, అన్నాడు ప్రవక్త క్రీస్తు. తిండితో పాటు బైనాక్యులర్,

కెమెరా, 'ఉదాత్త ఆదిమానవుడు' అన్న పుస్తకం, వల ఊయల కూడా తీసుకెళ్లాడు. ఒకనాడు లేని వస్తు సంపద ఈ రోజు నిత్యావసరం.

ఊగాడు, ప్రకృతిని చూసి అబ్బురపడ్డాడు. ఛాయా చిత్రాలు విభిన్న కోణాల నుంచి తీసాడు. చదివాడు; ఆదిమానవుడి ఉదాత్తతకు విస్తుపోయాడు. తిన్నాడు. త్రాగాడు, త్రేన్చాడు [ఈ పని రేఖకు పరమ అసహ్యం]. ఆమె తన చెంతనే లేని లోటు అనిపించింది. దేవుడూ జంటను సృష్టించాడు. భార్య సర్దుకు పోవలసింది. తన్నే తన్నులు, తిట్టే తిట్లను వెనక్కు తీసుకునే వీలు లేదు; చింతించాడు. ఆవలించాడు; ఈ పనీ రేఖకు నచ్చదని గుర్తుకొచ్చింది.

నాగరికత మనిషి స్వేచ్ఛను హరించింది.

"భవిష్యత్తులో, ఆమె కడుపులో గానీ, వేరే చోట గానీ తన్నకుండా ఉండగలనా? చెప్పలేను. అది నా మనసూ చేతుల ఆధీనం. ప్రయత్న లోపం మాత్రం ఉండదు."

అడవి అద్భుతంగా విర్రవీగుతోంది. టేకు మానులు ఆకాశాన్ని మోస్తున్నాయి; ఇతర వృక్షాలు గాలికి తట్టుకోలేక కల్లు తాగినట్లు ఊగుతున్నాయి; కొన్ని పళ్ళ భారంతో క్రుంగి ఉన్నాయి – వాటినవే వదిలించుకోవాలి; మరి కొన్ని పూలతో అలంకరించుకుని ఉన్నాయి శృంగానికై ఎదురుచూస్తూ. సెలయేరు కొత్త యవ్వనవతిలా వంపులు తిరిగి ప్రవహిస్తోంది. ఖనిజోదకం వృధాగా తెచ్చుకోలేదుగా? ఆ ప్రశ్నను కొట్టేసాడు. ఏటి నీరు తాగితే సైనస్ ఊరుకోదు. ఆదిమానవుడికి ఈ రోగం ఉండేదా? కొంటెగా ప్రశ్నించుకున్నాడు. మధురంగా ఈల వేసుకుని ఆనందించాడు.

తమను మించిన ఉన్నతులు లేరన్నట్లు విర్రవీగుతున్న దూరపు నీలగిరి చెట్ల మధ్యనున్న ఖాళీలలో నుంచి ఈటెలు, కర్రలు పట్టుకుని వెంగళ్రాజు దిశగా ఆదిమానవులు పరిగెత్తుకుని [మంచి తరుణం మించిపోవునన్నట్లు] వస్తున్నారు. పురుషులకు సహకరించ దలచినట్లు, స్త్రీలూ ఉన్నారు; వాళ్లలో కొందరి దగ్గర పాలు తాగుతూ చంటిపిల్లలు; వృద్ధులూ ఉన్నారు. ఆకుల ఆఛ్ఛాదనకూడా లేని స్త్రీల వక్షోజాలు ఊగుతున్నాయి. వాళ్లదంటూ వాళ్ళ భాష, సంస్కృతి, సిగ్గు, ఐకమత్యం ఉన్నాయి గనుక వాళ్ళ ముందరి తరాలకన్నా వీళ్ళు నాగరికులే. వేల సంవత్సరాల తర్వాత నేటి నాగరిక జాతి ఆనాటి అనాగరిక జాతవుతుంది.

జారిపోతున్న గుండెను ఎడమ చేత్తో పట్టుకుని ఉయ్యాల నుంచి క్రిందికి దూకేడు. ప్రాణం ముఖ్యం, తరువాతనే సౌఖ్యం. తీసుకెళ్లిన నాగరిక వస్తు సంపదను అడవిపాలు చేశాడు. ప్రాణం మిగిలి ఉండాలి కానీ డబ్బుతో దేన్నికొనుక్కోలేం, సాటి మనుషులతో సహా? లుంగీ అతన్ని వదిలేసింది. మానం కన్నా కూడా ప్రాణం ముఖ్యం. తాను అంత వేగంగా పాదరక్షలు కూడా లేకుండా పరుగెత్తగలడని ఆ క్షణం దాక అతనెరుగడు, భయం పరుగుకు ఇంధనంలా ఉపయోగ పడుతోంది. ముళ్ళూ, పల్లేరు గాయలు అతని రక్తమాంసాలను చవిచూస్తున్నాయి. మానవ శరీరం సరిగ్గా సృష్టించబడలేదని అతనికి ఆవేదన కలిగింది; మరి ఆదిమానవులు ఎలా పాదరక్షలు లేకుండా పరుగెత్తగలుగుతున్నారు, అన్న ఆలోచనా కలిగింది. లోని హంస విలవిలలాడుతోంది. మనిషికి రెక్కలు ఎందుకివ్వలేదో అతనికి అర్థం కాలేదు; పక్షులను బ్రతకనివ్వరనేమో! ప్రాణాన్ని రక్షించుకోడానికి హత్య చేయడం అనివార్యం అయితే, ఆనాటి మానవుడు, ఈనాటి మానవుడూ ఆ పని రెప్ప వేయకుండా చేయగలడు; వాడు రక్తాన్ని ఆకులతో తుడుచుకుంటాడు; వీడు నీళ్లతో కడిగి గుడ్డతో తుడుచుకుంటాడు.

“వెర్రి వెధవలు కానీ – నా బక్క శరీరంలోని బొచ్చు, ఎముకలు, తోలు వగైరాలు తీసేయగా మిగిలిన మాంసం ఏపాటిది?" అంతమంది నా వెనుకపడ్డారే ఒకొక్కళకు దక్కే ప్రతిఫలం ఏపాటిది? అలసట. సూదిరాళ్లు. రక్తసిక్తమైన పాదాలు. వాళ్ళొచ్చారు. ఇరవై అడుగుల దూరానికి వొచ్చింది చావు. ఎందుకో ఈటెలు విసరలేదు. వాళ్ళ దేవతకు గాయమైన శరీరాన్ని అర్పించకూడదేమో. వాళ్లకూ వాళ్ళవంటూ ఆచారాలు, వ్యవస్థలూ ఉంటాయి. దొరికిపోయాడు. ఆయుధం వాడకుండా, కేవలం చేత్తో గుద్ది, మోచేతులతో పొడిచి వాళ్ళు అవలీలగా తనను యమపురికి పంపగలరు. నిజానికి వాళ్ళు ఏమీ అనకుండానే వాళ్లంటే ఉన్న భయంతో కన్నుమూసేయగలడు శాశ్వతంగా. చావబోయేముందు వాళ్ళను ఒక పనికిమాలిన ప్రశ్న అడగాలని అనుకున్నాడు: సాటి మనిషినైనా నన్ను ఆరగించదలచుకున్నారు కదా, మరి మిమ్మల్ని మీరు తినరా? ఏదో విభజన రేఖ ఉండీ లేనట్లువుండి వాళ్ళు వాళ్ళను ఆ పని చేయనీయడం లేదు. కానీ దాన్ని చెరిపేయడం మహా కష్టం ఏమీ కాదు. బలహీనుడు, జంతువులు, పక్షులు, జలచరాలూ – బలవంతుడు పీక్కు తినడానికి ఉన్నాడు ఆది నుంచి నేటి వరకూ.

వెంగళ్రాజు లెంపకాయ కొట్టినట్టు మేలుకున్నాడు. చొంగ కారి ఉంది; దుప్పటితో తుడిచాడు. అలాచేస్తే రేఖ ఊరుకోదు. గోడగడియారం ‘మూడు’ అనింది. రాత్రా పావలా? దానికీ ఏడిపించడం తెలుసు. దాన్ని పగల కొట్టడం తప్ప దానిపై వేరే ప్రతీకార చర్య తీసుకోడం సాధ్యం కాదు. తల్లడిల్లాడు; భార్యవుండుంటే నంగిగా 'రాత్రా, పగలా?' అని అరిచేవాడు. ఆమె లేకపోవడంతో అనేక అంగ వైకల్యాలతో బాధపడుతున్నాడు. ఆమె కేవలం ప్రేమించడానికి కావలసిన వ్యక్తే కాదు – నిలువెత్తు అవసరం.

వీధి గోల ఒక గంట నిద్రను నిర్మూలించింది – కొనసాగాకుండా.

అరుపులూ కేకలూ ప్రళయమొచ్చినట్టు. సృష్టించబడిన జనమంతా గుమ్మికూడినారా? ఇంట్లో భిన్నమైన వాతావరణం, చావులాంటి నిశ్శబ్దం, కేవలం ఒక మనిషి లేకపోవడం చేత. సృష్టి లోపం – ఒక మనిషి మరొక మనిషి మీద ఆధారపడకుండా జీవించలేకపోవడం. భార్య ఈ ఇంటి స్వరం, జీవం, వరం, వెలుతురూ––ఆత్మా. కేవలం కడుపులో తన్నడం చేటు తెచ్చింది. మరో జన్మ ఎత్తినట్టుంది. ఆ జన్మకూ ఈ జన్మకూ ఒకే రేఖ అడ్డు; కలకూ నిజానికి రేఖే అడ్డు.

ఊడిన లుంగీని బిగించుకుంటూ వీధి వరండా చేరాడు. ఇంటికీ బజారుకీ ఎంత సామీప్యం! అల్లకల్లోల పరిస్థితి వీధిలో. వీళ్లంతా తనను కలలో వేటాడిన వాళ్ళు కాదు. కానీ వేటాడుతున్న వాళ్ళే – జంతువుల గురించి. అడవిలాంటి విశాలమైన స్థలాన్ని చుట్టుముట్టారు. ఏదో పెన్నిధికై శోధన కూడా జరుగుతోందా? అడవిపందులకై అన్వేషణ. అవి తమ సరిహద్దు రేఖను అతిక్రమించి భీకర జనారణ్యంలోకి వచ్చాయి; వెనక్కువెళ్లే ప్రయత్నంలో మనిషి కంట బడటం మృత్యువును ఆహ్వానించినట్లయింది. చంపడంలో నాగరికత, అనాగరికతల మధ్య విభజన రేఖ ఏదీ? కలలోని వేటలో పోబోయినది తన ప్రాణం కనుక భయపడి చచ్చాడు; ఇక్కడ పోయేది పందుల ప్రాణం కనుక ధైర్యంగా వరండాలో నిలబడి వినోదం చూస్తున్నాడు. ప్రాణాలన్నీ సమానం కావొచ్చు; కొన్ని ప్రాణాలు అధిక సమానాలు.

అది ఖాళీ లేకుండా మొక్కలూ తుప్పలతో చిక్కగా ఎవరో అల్లిన అరణ్యం; దాని విస్తీర్ణం కేవలం రెండు వేల చదరపు గజాలు. అది విదేశంలో ఉన్నవాడి డాలర్లు తెచ్చిన స్థిరాస్తి. జీవం తొణికిసలాడుతోంది అక్కడ. దాంట్లో జీవాలు తలదాచుకున్నాయి అది కవచంలా వాటిని కాపాడతాయన్న ఆశతో. జీవాన్ని, జీవులనూ మట్టుపెట్టడానికి వేట సాగుతోంది. వేటగాళ్లు బ్రతికుండటానికి చేసే ప్రయత్నం కూడా అది. ఆకలి ఎవరినీ వొదలదు. వాళ్ళు పట్టువదలని విక్రమార్కులు. వాళ్లకూ, పందులకూ జరుగుతున్న దోబూచులాట; క్రూరమయినది. నిన్న మరో చోట వాటి రాకను ఆఘ్రాణించిన వేటగాళ్లు అక్కడ పట్టుకో చూడగా పారిపోయాయి; ఇక్కడ వెదికారు; దొరకలా. వాటి గమనంపై నిన్న నిద్రనుమాని నిఘా పెట్టారు. నేడూ ఇక్కడికొచ్చారు. బంగారు జింకలా ఏడిపిస్తున్నాయవి. అవి దొరికిపోవడానికి నిరాకరిస్తున్నాయి. ప్రాణాన్ని ఇచ్చెయ్యమంటే సగర్వంగా చీమ కూడా ఇవ్వదు, కరిచైనా తనను కాపాడుకోజూస్తుంది.

ఇవి సింహాచలపు భూములూ కొండలూ. అందులో జీవరాసులు కొలువున్నాయి. అదొక అడవి. జంతువుల ఆవాలం. ఇక్కడే వరాహ సింహావతారంలో సింహాచలేశుడు వెలిసాడు, రాక్షసుడిని సంహరించాడు. ఒక గీతే అడ్డుగా నాగరికత వెల్లివిరిసిందిక్కడ; వెర్రితలలేసింది. తోట దాకా ఉన్న తారురోడ్డు మీది నుంచి అప్పుడప్పుడు దారి తప్పి

కొండచిలువలు, అడవిపందుల మొదలైన జీవులు దారి తప్పి వస్తుంటాయి. ఎప్పుడన్నా నక్క ఊళలు దీనంగానో, కోపంగానో వినిపిస్తాయి నాగరికత పట్ల నిరసనను వ్యక్తం చేస్తూ; వాటి చోట వాటికి చోటు లేనందుకు. నిరసనలవల్ల వాటికి జరిగే మేలు లేదని అవి ఎరుగును.

గుమ్మికూడిన మానవ సమూహంలో అన్నివయసుల వాళ్ళు, ఆడా మగా ఉన్నారు. వాళ్లందరికీ ఆకలీ ఆశా ఉన్నాయి. వాళ్లలో గాంభీర్యత, హాస్యం, సాహసము ఉన్నాయి; ఆకలే కాక. వాళ్లదంటూ వాళ్ళ మంచితనమూ ఉంది. నాగరికతలో పేదరికం ఎరుగని నాగరీకుల మధ్య, ఎలాగో ఎలాగూ జీవించాలని ప్రయత్నం చేసే బడుగు జీవులూ ఉంటారు. పేదరికం వాళ్ళు కొని తెచ్చుకున్నది కాదు.

జంతూనాం నరజన్మ దుర్లభం అన్నాడు శంకరాచార్యుడు. అలాంటి దుర్లభమైన జన్మను చేజిక్కించుకుని సాటి జీవాలను వేటాడి చంపుతాడు నరుడు. నరుడిని వేటాడలేని జంతువులు లేవని కాదు. మనుషులవి వేటలే కాదు, ఆటలూనూ. ఒక బడితతో ఒక దెబ్బ చాలు నరుడికి భూమ్మీద నూకలు చెల్లడానికి; ఆ పని చేయడానికి ఒక మనిషి చాలు. ఆ పందులకు ఒక దెబ్బ చాలదు. జంతు మరణానికి ఒక బడితే, ఒక దెబ్బ, ఒక మనిషి చాలకపోవచ్చు జంతువుల అదృష్టం కొలదీ. జంతువులకూ అదృష్ట దురదృష్టాలు ఉంటాయి; వీళ్ళ బారి నుండి తొలిసారి తప్పించుకున్నాయి. అదృష్టం ప్రతిసారీ వరించదు. ఆ రెండూ ఏ శక్తులో, ఎవరంపగా వొచ్చెనో! మనిషికి మోసం ఒక ఆట; అవసరం లేకపోయినా చేస్తాడు; అవి అలా కాదు. జీవించడానికి అది అవసరమైనా చేయవు లేక చేయ లేవు. ఉత్తమ జీవులు కాదని అనగలమా?

వెంగళ్రాజు ఇంటి ముందు అడవి జంతువు భయపడేలాంటి వ్యక్తి నిలబడి వేట దృశ్యాన్ని తిలకిస్తున్నాడు. తనంతటివాడు దిగవలసిన బరి కాదది అని భావిస్తున్నట్టున్నాడు. కండలు తిరగడమే కాక మీసాలు మెలివేసి ఉన్నాయి; పైగా పొదలా దట్టంగానూ ఉన్నాయి లోకం భయపడేట్టు. ఆ విగ్రహం తనను తానూ చూపించి చంపగలదు. అతని లోని జంతువులపై కసిని అతని కళ్ళలోని ఎర్ర జీరలు కావలసినంత వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. ఆ జంతువుల ప్రాణాలను అతని పాశాలకు ఎక్కించి తెమ్మని పంపిన దూతలా వున్నాడు; కింకరుడిలా ఉన్నాడు. అతను అతని దయా హీనమైన నేత్రాలను వెంగళ్రాజు వైపు మళ్ళించాడు.

వెంగళ్రాజు ఒణికి, సృష్టి పట్ల మరోసారి అసంతృప్తిని వ్యక్తం చేసుకున్నాడు. తన భయం ఆ యమకింకరుడికి తెలిసిపోతుందేమోనని కనురెప్పలు వాల్చాడు; వొణుకును ఆపలేకపోయినా. తనకు కావలసింది పందులు కానీ

మనుషులు కాదు అన్నట్టు, ఆ మనిషి వేట వైపు దృష్టిని మరల్చాడు. అతను వెంగళ్రాజుకు మహాత్ముడిలా తోచాడు. అతను అటు తిరగంగానే అతని ఉక్కు పిర్రల్లోని శక్తిని అంచనా వేయదలచినట్టు వాటిని ఒక నిమిషం చూసాడు వెంగళ్రాజు. అనాది శక్తి కరడుగట్టుందందులో. నాగరికత మనిషి సృష్టించుకున్నది. అతనికి తనకూ మధ్యగల విభజన ఆర్థికమైనదేనా మరొకటా? మానవ స్వభావం వస్తు సంబంధమైన నాగరికత మీద ఆధారపడి లేదేమో. అతను శక్తి, ధైర్యం, క్రూరత్వం, తెలివితేటలూ, ఇంగిత జ్ఞానం కలిగి ఉన్నాడు. వెంగళ్రాజు శారీరక బలహీనత, పిరికితనం, కనపడని క్రూరత్వం కలిగినవాడు. కాలం ఇరువురిదీ.

"అవసలున్నాయా, మీ ఆర్భాటమేనా?"

నోరు జారి తన తెలివితేటలూ ప్రదర్శించాడు రాజు. కాస్త గట్టిగానే నాలుక కరుచుకుని బాధపడ్డాడు. రేఖ తన పక్కన ఉంటే మందలించుండేది. ఆమె అతని కనురెప్ప; రెప్పతో కన్నుకు పేచీ ఏంటి? ఛీ, ఛీఛీ! వాళ్ళ స్వాభావిక తెలివితేటలను కౌన్కిస్కా గన్నాయిగాడు శంకించడం ఆ వ్యక్తికీ బొత్తిగా నచ్చలేదు. అతని సున్నితత్వం అతనిది. అహం "అనాగరిక" దినాలలోను ఉండుంటుంది; అహం వేరు తెలివి తేటలు వేరు. తల ఊపాడు కింకరుడు “ఉన్నాయి" అని, మాట మాధ్యమం ద్వారా సమాధానం చెప్పడం ఇష్టం లేక. వెనుదిరిగి రాజు వైపు చూసే కనీస మర్యాదను పాటించవలసిన అవసరం లేదన్నట్టు. అంతటి అవమానకరమైన మాటలు అన్నందుకు క్షమా గుణ ప్రదర్శన కూడా ఉందేమో.

అసలే ఉక్కు శరీరాన్ని ఆయుధంగా, వరంగా కలిగి ఉన్న ఆ వ్యక్తి మందను చేరితే ఏ శక్తి ప్రతిఘటించగలదు? రాజు భయపడడమే కాక విచారించాడు. ఆ వేటగాడు, రాజు నిలబడి ఉన్న దూరం పది అడుగులమేర. బడిత లక్ష్యం తప్పదు. అతని ఆరడుగుల శరీరం రోడ్డు మీద సూర్యరశ్మి పడకుండా ఆడ్డుతోంది. అతని నీడకు అతనే మద్దతుగా నిలబడినట్టుంది. అతను వెంగళ్రాజును చంప దలచుకుంటే చట్టం అతన్ని భయపెట్ట లేదు.

అరగంట తర్వాత ఒక్క పంది కూడా అక్కడ లేదని తేలిపోయింది. వెళ్ళిపోతూ కింకరుడు ఎందుకో వెంగళ్రాజు వైపు భావరహితంగా చూసాడు. "వీడిది శని నోరు" అని కావచ్చు. "అత్త మీద కోపం దుత్త మీద చూపడం వెర్రి వెంగళాయితనం అవుతుందని నీకు తెలిసినట్టు లేదు" అన్నట్టు రాజు ధైర్యాన్ని కొనుక్కు తెచ్చుకుని అతని వైపు అర క్షణం చూసి కళ్ళు దించేసాడు. వాళ్ళందరి ఆశాభంగం రాజుకు సంతోషాన్నిచ్చింది.

మరుసటి రోజూ వాళ్ళొచ్చారు పొద్దున్నే. వేటకుక్క గుణాలు వేట కుక్కలకే కాక మనుషులకూ అనాది నుంచి ఉన్నాయి. అంచేత వాళ్ళు కాపలా కాసి పందుల జాడను తెలుసుకో గలుగుతున్నారు. అతి తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నాపందులు అసంఖ్యాకమైన మనుషులను తప్పించుకు తిరుగుతున్నాయి. మనుష్య జాతికి వరాహ జాతి విసురుతున్నసవాలా? జాతుల పోరుగా ఆలోచన రాంగానే రాజుకు పందుల మీద ద్వేషం, సాటి మనుషుల మీద సానుభూతి మొలుచుకుని వచ్చాయి. వాటికన్నా ఘనమైన మనుష్య జాతికి పందులు లొంగిపోవడం ధర్మంగా అతను భావించాడు. తామేదో విలువైన జాతిగా అవి మొరాయించడం ఏవిటీ? దైవ నిర్ణయాలను ప్రతి జాతీ గౌరవించడం నేర్చుకోవాలి.

ఖరీదైన జంతువులవి మరియు అరుదుగా దొరికేవి. మహారాజైనా వేటాడుతాడు వాటిని; పేదరికంతో సంబంధం లేదు. శివార్జునులు పందికై పోట్లాడుకో లేదా? మనుషులను వేటాడటం కన్నా జంతువులను వేటాడటం మెరుగు కదా. రాజు కదు తార్కికుడు.

"జాగత్తరోయ్, పంది కుమ్మేయ్ గలదు, కోరలతో పీకీ గలదు. పేనం మీది కొస్తే మనిసయినా పందయినా తెగిస్తయ్," రాలిపోబోయ్యే పండుటాకు లాంటి మనిషి హెచ్చరించింది కోరమీసం యువకుడ్ని.

"పర్నేదునేయే. నే నొక్కన్ని ఈరోజు సత్తే మాయావిడికి రేపటికి ఇద్దరు."

"అయినా నిన్ను కుమ్మితే పందికే నష్టం" ఆమె అంది బోసి నోరును గుహలా తెరిచి.

ఆ యువకుడి వెనకాలే అతని అంగరక్షకుల్లాంటి మరో ముగ్గురు యువకులు మొక్కల్లోకి దూరారు.

"యాప జట్టు కింద, నేపాళం మొక్క కాడ సూడు మొక్కలు కదుల్తున్నాయి," ఒకడన్నాడు.

"గాలికిరా, నీ బొచ్చు నాగ," కోరమీసం గుసగుసలు పోయాడు; ఎందుకైనా మంచిదని జాగ్రత్తపడుతూ. బలుసాకు తిని జీవంతో ఉండొచ్చు.

"మీ రగస్సాలు మూడూళ్లకి ఇనిపిస్తాయ్, నా కొడకల్లాల. ఈ ఏట మాని గాడిదలు కాసుకోండి; అవి కరవ్వు, పొడవ్వు," ఎవరో హెచ్చరించాడు ఈ రోజూ పందులు దొరకవేమోనన్న ఆందోళనతో.

"(బూతు)...అంత గాలెక్కడుంది? బుస ఇనపన్నేదా?" మొదటి అంగరక్షకుడన్నాడు.

"సివాచాలం గాడి బుసది; పందిది కాదు," తనకు వినికిడి శక్తి తక్కువ అని అన్న సింహాచలం మీద కసి తీర్చుకుంటూ, అన్నాడు క్షతగాత్రుడు.

"బుస కొట్టడాకి అది పావా ?" సింహాచలం అన్నాడు.

"ఓరయ్యా ఆసికాలకన్నా లేరా!"

"అది పంది బుస కాకపోతే దైన్యంగా ఆడికిపో," మొదటి అంగరక్షకుడు కోరమీసానికి సవాల్ విసిరాడు.

"నీయి పాము సెవులని వొప్పుకున్నాలే. నీ మాటేందుకు కాదనాల; సుట్టుముట్టుదాం రండి," మనసు మార్చుకున్న కోరమీసం అంది. ముగ్గురికి మాత్రమే వినపడేట్టు; పందులకు వినపడకుండా జాగ్రత్త తీసుకుంటూ.

"మూడింటిని సూసాముగా, సుట్టుముట్టడాకి నలుగురం సరిపోతామా?" శల్యుడి లాంటి మొదటి వాడన్నాడు.

"నీవి పావు సెవులే కాదు నీది పావు నాలుక కూడారా!" విసుగ్గా కోరమీసం అంది.

"మూడూ సెట్టపట్టా లేసుకుని ఓకే సోట తొంగుంటాయ్ రా, నువ్వు మీ ఆవిడతో తొంగున్నట్టు?" రెండో అంగరక్షకుడన్నాడు.

"పెగరీ గోడ సుట్టూ మనోళ్ళున్నారు కాదా; మనం వొగ్గేసినా ఆలు ఒగ్గుతారా," వినికిడి సరిగా లేని మనిషి అన్నాడు.

"మొన్నేం జరిగింది? అప్పన్న గాడు సావబో లేదా? అందరి మీదికీ ఎగిరి ఒక పంది రెక్కలొచ్చినట్టు పోలేదా?" శల్యుడన్నాడు..

"పిరికిగొడ్లకు పందులేటకెందుకోయ్. ఇంట్లో కూరో నారో తరుక్కోక?" కోరమీసం అంది.

"మొన్న మొన్నే ఈ దినం ఈ దినమే, సావో రేవో తేలిపోవాలా," శల్యుడన్నాడు తెగించి.

"దూరంగా భయంభయంగా నిలబడ్డాడే, కిష్టిగాడితో కలుపుకుని అయిదుగురం పాండవుల్లా," సింహాచలం అన్నాడు.

"పాండవులు ఏట కెల్లలా అర్జనుడొక్కడే," కోరమీసం అంది.

"మనం తప్పుకుని కోరమీసం గాడిని ఎటాడమంటే, ఆడొక్క దెబ్బతో పందుల్ని సావనూకుతాడు," శల్యుడన్నాడు.

"నోళ్లు మూసుకోకపోతే మీ ముగ్గుర్ని ఒక్క దెబ్బతో సంపుత," కోరమీసం అన్నాడు.

"మీ యవ్వ కూడా వొచ్చినాది కాదా, ఒక పందిని ఒడిసి పట్టుకుంటాది; నేదా గుహ లాటి నోరు తెరిసి దాన్ని మూసేస్తాది," ఒక అంగరక్షకుడన్నాడు.

గుహ ముసలామె హాయిగా తీయగా నవ్వింది, పంది మాంసం ఒండి వేడిగా వెండి పళ్లెంలో ఒడ్డించినట్టు. నాలుక రుచి మాత్రమే ఎరుగు, భయమెరుగదు.

"ఎంతమంది ...గాళ్లుంటేనేం ...గను దండగ. మొన్ననే అయిపోవాల్సిన పని."

ఆ మాటలను నోట్లో పెట్టుకో గూడనిది పెట్టుకున్నట్టు, మింగ కూడనిది మింగినట్లు, చూడ కూడనిది చూసినట్టు, అనకూడనిది అన్నట్లు మొహం పెట్టి అన్నాడు అతను.

"నూకరాజు గాడు బూతు నేందే మాట్టాడడు, అది నేందే ముద్దా మింగడు, దాని గురించి మాట్టాడతాడు. బూతాట్టాకే బువ్వ తింటాకే నోరు తెరిసేది," ఒలంగా ఉన్న మధ్య వయసు స్త్రీ అనింది ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుతూ.

"ఆడికో పెళ్ళాం, మద్దిల్లాంటి ఇద్దరు ముండలున్నా బూతులాడందే దురద తీరదు," మొదటామెకు అక్కలా ఉన్న మరో ఆమె చేదు తిన్నట్టు దూరానికి ఊస్తూ అన్నది.

ఆ మాటలకు నోటితో కిసుక్కుమని చేత్తో ఆమెను భుజం మీద చరిచింది అభినందిస్తున్నట్టు పదారేళ్ళ పిల్ల.

అడవి పందిని చూపుడు వేలుతో మోది చంపేయగలిగిన శక్తిమంతురాల్లా కనిపిస్తున్న ఒక స్త్రీకి ఓపిక నశించింది. యావత్ మగతనం మీదే నమ్మకమూ అడుగంటింది, అర్జునుడి సామర్థ్యం మీద నమ్మిక నశించి తానే భీష్ముడిని మట్టుపెట్ట తలపెట్టిన శ్రీకృష్ణుడిలా. గోచీని తొడల పైకి బిగించి ఒక కుఱ్ఱాడిచేతి నుంచి బలవంతాన బడితను లాక్కొని బరిలోకి దిగింది.

ఏదో అలికిడయింది. అప్రమత్తమయ్యారు. ఊపిర్లు బిగబట్టబడ్డాయి. ఆశ నూనె వేసిన మంటలా ఉన్నట్టుండి ఎగిసింది.

"ఒరల్లుడూ నూకరాజూ, మొన్నేమంచం బట్టి కోలుకున్నవ్ కాదా! జాగర్త," చొప్పి దవడలామె పరిస్థితి తీవ్రతను గమనించకుండా అరిచింది ఆందోళనతో – పంది మాంసంకన్నామానవ జీవితం విలువైనదని గ్రహించిన జ్ఞానిలా, మానవతావాదిలా.

"నూకరాజు కాపాడుకోవలసిన అంగమొకటుంది; దానిమీద ఆదార్పడ్డ మనిసుంది కాబట్టి," ఎవరో దగ్గుతూ అన్నారు.

"పనై పోనీ నిన్నక్కడే తంతా," నూకరాజు పళ్ళు బిగించి గస పెడుతూ అన్నాడు.

"పంది ఎక్కడ పీకినా మిగతా ఇసయాల సంగతటుంసి డాక్టర్ ఎన్కట సామి మిగిలిన ముక్క తీసేడాకి ముందు మన బొడ్లో సేయడతాడు; మళ్లీ పిల్లా నీదు జిల్లా నీదు," అజ్ఞాత వ్యక్తి అన్నాడు అనుభవ పూర్వకంగా.

"మరీ ఎక్కువ వొంగోక పంది ముఖం పీకే గలదు," మగతనానికి సవాల్ విసిరిందన్న కోపంతో ఒక ముందు పన్నులేని యువకుడు కసిగా అన్నాడు.

"గూబెలాగుంది? గేదెలు కాసి కాసి మతి సెడ్డట్టుంది," బడితె ఎత్తి, కళ్ళు పెద్దవి చేసి అనింది.

"నీ సేతిలో సచ్చినా సుకమే," అన్నాడతను మైకం కమ్మినట్టు.

తన పురుషత్వానికి కళంకం అన్నట్టు "గంగయ్య దొరా, గంగయ్య దొరా" అని ఒక బలమైన యువకుడ్ని పిలిచాడు. గంగన్న గతంలో పోలీసులు వేసుకుంటూ వచ్చిన పొట్టి లాగులో ఉన్నాడు.

"దొరనూ కాదు, రాజునూ కాదు; అందుకే పని కోసం ఊరంతా తిరుగుతున్నా."

"బామ్మరిది వొరస కాదేట్రా నాకు, నీకు అప్పసెల్లెల్లు లేక పోయిన? ఆ సెట్టెక్కు పందులు వాటి అమ్మలూ కనిపిస్తాయి," చుట్టముక్కను పారేస్తూ అన్నాడతను.

"నీకు ఆలోసిన ఎక్కువ, బావా. అందుకే నీ జుట్టంతా రాలిపోయింది," అంటూ చెట్టెక్కాడతను.

ప్రహరీ మీద గడ్డం ఆనించి, "కనిపిస్తన్నాయా?" అడిగాడు జుట్టు రాలిపోయినాయన.

"నీదు."

"అల్లా కొమ్మదగ్గిరికిరా."

"వచ్చా.'

"కనిపిస్తన్నాయా?"

"నీదు, బావా!"

"గుడ్నాకొడకా, సరిగ్గా సూడు."

"అక్కడేముంది? నీ రాలిపోయిన బొచ్చు, ఆకులూ అలములూ; గోడ కాడ సెంబులా నీ బట్టతల."

"నాకు మాతరం మూడు కనిపిస్తన్నాయ్ లే. ఆడ్నే ఉండి గమనించు. దిగకా," ఆదేశించాడు బావ మరిదిని.

మరో బృందం గుండాయన నేతృత్వంలో రంగంలోకి దిగి మొక్కలను జల్లెడ పట్టటం మొదలుపెట్టింది.

కాలకృత్యాలు ముగించుకుని వరండాలో కుర్చీ వేసుకుని కాలి మీద కాలేసుకుని ఉత్కంఠతో చూడటం ఆరంభించాడు వెంగళ్రాజు. లోపలకు వెళ్ళేటప్పుడు, లోక కళ్యాణం గురించి పందులు ఆత్మ బలిదానం చేయాలని ఆశించాడు. అలా జరగనందుకు ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

మొక్కల్లో దాగి దాగి విసిగిందా, ఆగ్రహం ఒచ్చిందా, ఎదుర్కొనడమే మేలైన స్వీయ రక్షణా వ్యూహం అని భావించిందా, వీరమరణం మెరుగైనదన్ననిర్ణయానికొచ్చిందా? వీరమరణం మెట్లెక్కి స్వర్గం చేరితే అక్కడ ఇంతకన్నా ఎక్కువ భద్రతున్న, మనుష్య జాతి లేని అడవిలో జీవించొచ్చు.

ఒక పంది మొక్కల్లోనుంచి పైకి గెంతేసింది.

ఒంగున్న ఆడ మనిషి సాహసే కాక ఆమెకు వరంలా దేగ కళ్ళూ ఉన్నాయి. ఆమే చూపు పంది నైనా ఎగరేసుకు పోగలను అన్నట్టుగాను, ఆమె మనసు పొతే నా ప్రాణమేగా అన్న తెగింపుతోనూ ఉంది. రెండు చేతులతో బడిసెను ఎత్తి మోదింది;బడిశె మీద, పంది మీద జన్మజన్మాలుగా పగున్నట్టు. బలమైన దెబ్బ తగిలినా అది లొంగ లేదు. వజ్రాయుధపు దెబ్బైన బతకుతానన్నట్టుంది. ఆమెను చూసి చొంగ కార్చిన వాడు ఆమె పక్కన ఆనుకుని తన కర్రతో ఒక దెబ్బ వేసాడు.

పంది వెల్లకిలా పడింది. ఆమె పదేపదే కొట్టింది జీవితం మీదున్న కసిని కూడా సాయం తెచ్చుకుని. అది వీర మరణం పొలవుతోంది. జీవం ఎర్రటి ద్రవంగా మారినట్లు రక్తం నోటినుంచి కారి భూమిలోకి ఇంకిపోతోంది. తెరిచిన నోటిలో కోరలూ పళ్ళు కనిపిస్తున్నాయి. తనపక్కన నిలబడి సాయం చేసినాయన్నుఆదరంగా చూసిందామె రెండు క్షణాలు. అనాది మనిషైనా, నేటి మనిషైనా పరాక్రమాన్నిలింగ భేదం లేకుండా ఆరాధిస్తాడు.

ఒక ప్రాణిని మరొక ప్రాణి బతకనీయక పోవడం దురన్యాయం కాదా అన్నప్రశ్నకు సమాధానం అనాది నుంచి నేటికీ వేధించేది. దేముదున్నాడని గాఢంగా నమ్మితే అలాంటి ప్రశ్నలు అంతగా వేధించవు.

రెండు పందులు మొక్కలగుండా, మనుషుల గుండా దూసుకెళ్లాయి దేవుడిచ్చిన అదనపు శక్తితో. వాటి వేగం మెరుపుది, ధ్వనిది. హూంకరించాయి తప్పించుకుపోవుటో, మరణించడమో ప్రత్యామ్నాయాలని తెలుసు అంటున్నట్టు.

రెండింటిలో ఒక పంది కింకరుడి కాలు పీకి తప్పించుకుంది, మొదలు నరికిన మానులా ఒరిగి పోయాడు. అతని శక్తి అతన్ని రక్షించలేక పోయింది. గావు కేక పెట్టాడు. రెండోది కోరమీసం కుర్రాడి మోకాలును గుద్దింది; ఎముక విరిగింది చొప్పదంటులా. పగ కూడా తోడై జనమంతా వాటి వెనుకపడ్డారు. అవి ఇప్పుడు తిండి మాత్తమే కాదు శత్రువులు కూడా. వెక్కిరిస్తున్నట్టు తోక ఆడిస్తూ అవి జంటగా దూసుకు పోతున్నాయి. బడిశలు విసిరారు, అంతకు ముందే అయిన గాయంతో ఒక పంది వెనుక భాగం ఎర్రగా వుంది. దానికి మందులేదు; భరించక తప్పని బాధ, మానేంత వరకూ.

తొలి పంది మరణించడానికి నిరాకరిస్తోంది బతికి ఏమి పావుకుందామనో. రక్తం కారుతూనే ఉంది జీవధారలా. నోరు తెరుచుకుని ఉంది. క్రూరత్వాన్ని చూపించ వలసిన కోరలు, పళ్ళూ బాధను వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. భాష ఎరుగని నాలుక మూలగడానికి కూడా ఉపయోగ పడ్డట్టు లేదు. కళ్ళు మాత్రం మూతపడున్నాయి వాటి మీద బరువు మోపినట్టు; తెరవడానికి వీలు లేనట్టు; దుర్మార్గాన్ని చూడ నిరాకరిస్తూ. ఏదో ప్రార్థన చేస్తోందా? ఒంటరిగా చావబోతోంది అంతమంది మనుషుల మధ్య. ప్రాణం పోయేటప్పుడు మాత్రం ఏ జాతిలోనైనా ఏ జీవికి ఆ జీవీ; చావడానికి తోడుండదు.

ఆ బీభత్సం చూస్తున్న వెంగళ్రాజుకు తల తిరుగుతోంది; మూర్ఛకు దారితీసేట్లుంది. భార్య తోడు కూడా లేకుండా ఒంటరిగా చస్తాడా? ఆమె ఒళ్ళో తల పెట్టుకోవాలనుంది.

ఎంత అనాగరికం! నాగరికత కేవలం ఆచ్ఛాదన అనాగరికత మీద. అలా కాదన్నా, ఆ రెండూ ఎప్పటికీ సహజీవనం చేస్తూండేవే విభజన రేఖ లేకుండా.

జీవించడానికి తోడు అవసరం కనుక తన కన్నీటితో ఆమె పాదాలు కడిగైన వెళ్లి తెచ్చుకో దలచాడు.

రేఖ వస్తుందా?

***

కథ వెనుక కథ

ఒక ధనికుడు కొని, పాతికేళ్ళపాటు వదిలేసిన మా ఇంటి ముందున్నపెద్ద స్థలం ఇరవై రెండేళ్లకు పైగా 'పిచ్చి' మొక్కలతో పొదలతో, చెట్లతో నిండి పోయింది. [ఈ మధ్యే దాంట్లో అపార్టుమెంటు కట్టారు వాళ్లే.] అది చిన్నపాటి అడవి అనుకుని, ఒక సారి అడవిపందులు వచ్చి వేటగాళ్ల నుండి తమను రక్షించుకోడానికి దాంట్లో తలదాచుకునే విఫల యత్నం చేశాయి. పాతిక మంది జనం పిల్లా పాపలతో కలిసి వచ్చారు వాటిని పట్టుకోవాలని, వీలు లేకపోతే తుదముట్టించాలని. ఆ వేట రెండు రోజులు కొంత సమయం పాటు జరిగింది. 'నాగరిక' ప్రపంచంలోని ఆ అనాగరిక పద్ధతిని, మనిషిని పీడించే దారిద్ర్యాన్ని[ఆటవిక దశలో అది లేదు!], అది తెచ్చే తెగువను అలా చూడటం నన్ను కలవరపరిచింది. 'నాగరిక' మానవ ప్రవృత్తిలోనూ ఆటవిక తత్వం కొనసాగుతుండటం మనకు కొత్తగా తెలిసిన విషయం కాదు. నాగరికుల మనుకునే వాళ్లలోని ఆటవిక మనస్తత్వాన్నీ, జంతువుల వేటనూ ఒకదాంట్లోకి మరొక దానిని అల్లి - అనాగరికత, నాగరికత సహజీవనం సాగించడం మీద ఎప్పుడు చాతనైతే అప్పుడు కథ వ్రాయాలనుకుని పదేళ్లనాడు తొలి ప్రయత్నం చేశాను. రచన సంతృప్తికరంగా లేకపోవడం వలన అనేక సార్లు దాన్ని దిద్దటం, మార్చడం చేసి; అది సంతృప్తికరంగానే ఉందనిపించడం వలన పోటీకి పంపాను. సరైన న్యాయ నిర్ణేతలను 'కౌముది' వారు నియమించడం వలన, పరీక్షలో ఆ కథ ఉత్తీర్ణమయి నా శ్రమకు తగిన సంతోషాన్నిచ్చింది.

'కౌముది' కి, పిడపర్తి వెంకటరమణ శర్మ గారి కుటుంబ సభ్యులకు, విజ్ఞులయిన న్యాయనిర్ణేతలకు ధన్యవాదాలు.

ఐసింగ్ ఆన్ ది కేక్ [icing on the cake] ఏమిటంటే నవంబర్ ఒకటో తారీఖున కిరణ్ ప్రభ గారు మాకు వ్యక్తిగత పరిచయం లేకపోయినా పొద్దునే ఫోన్ చేసి విషయం చెప్పి నాతో వివరంగా మాట్లాడటం. ఆయన స్వతహాగా కవి; 'టాక్ షో' , 'కౌముది' ద్వారా సాహిత్యసేవ చేస్తున్నారు; శ్రమైకజీవి, రసహృదయుడు. గొప్ప వ్యక్తిత్వం కల

మనిషికూడా. ఈ సందర్భాన్ని ఆ విషయాలు చెప్పడానికి వినియోగించుకోకపోతే తప్పు చేసిన వాడినవుతాను. మంచి ఎక్కడున్నా పంచుకోకపోతే, 'మంచియన్నది' పెంచుకోడం సాధ్యం కాదు.

నవులూరి వెంకటేశ్వర రావు

COMMENTS